

Koncepce rozvoje Jazykového centra FF UK pro období 2018–2020

PhDr. Alena Bočková, Ph.D.

Praha 18. 11. 2017

Hlavním cílem pro období 2018–2020 je přeměna Jazykového centra v sebevědomé moderní pracoviště, které bude napomáhat k uskutečňování celofakultních záměrů, naslouchat potřebám oborů a zároveň samo přinášet nové podněty. Studentům poskytne přátelské, inspirující i motivující prostředí a jazykovou přípravou napomůže jejich konkurenceschopnosti na trhu práce. Stane se aktivním účastníkem v diskusích o metodickém ukotvení jazykové výuky a místem setkávání českých i zahraničních odborníků. Svou koncepcí bych ráda přispěla k tomu, aby se z JC stalo pracoviště, které důstojně reprezentuje sebe a univerzitu v domácím i v mezinárodním prostředí.

Základním principem na cestě k tomuto cíli je otevřenost:

- v jednání s vedením FF – ochota k realizaci potřebných změn, participace na koncepci fakulty
- k požadavkům ostatních kateder – spolupráce a inovace vycházející z potřeb oborů
- v komunikaci na pracovišti – transparentní politika uvnitř katedry, vzájemný respekt
- k vlastnímu vzdělávání a dalšímu odbornému růstu – zvyšování kvalifikace
- k partnerským institucím – sdílení zkušeností, projektová spolupráce
- k zahraniční spolupráci – navazování strategických partnerství, internacionalizace
- k mimouniverzitnímu prostředí – vstup do veřejného prostoru, popularizační činnost

Domnívám se, že ke splnění stanoveného cíle mám předpoklady jak organizační, tak odborné:

- důkladná znalost pracoviště a organizace jeho chodu, dlouhodobá osobní spolupráce s vedoucími jiných kateder FF a zapojení do jejich výuky (ÚDU, ÚČD, ÚKAR, ÚŘLS)
- spolupráce s jazykovými centry jiných fakult a dalšími partnerskými institucemi, např. AV ČR (HÚ, ÚJČ, ÚČL, FLÚ – zvané přednášky, společné projekty)
- odborná kvalifikace (titul Ph.D. a plánované zahájení habilitačního řízení)
- bohatá a úspěšná publikační činnost (monografie *Historia S. Joannis Nepomuceni* se v Soutěži excelentních monografií v roce 2017 umístila na 4. místě na FF a 8.–10. místě na UK)
- zkušenost se získáváním i realizací grantů
- aktivní účast na mezinárodních konferencích, spolupráce se zahraničními odborníky, kontakty na partnerská zahraniční pracoviště

Rozvoj pedagogické činnosti

JC zajišťuje výuku a atestace z angličtiny, němčiny, francouzštiny, ruštiny, španělštiny, italštiny a latiny. I přes dominantní roli angličtiny a preferenci tří konferenčních jazyků (AJ, NJ, FJ) musí zůstat zachován i podíl ostatních jazyků. Důvodem je mj. koncepční zařazení druhého cizího jazyka do společného základu, které odráží v Evropě rozšířený trend (komunikace v angličtině je samozřejmostí, ale znalost dalších jazyků výhodou i nutností).

Výuka

Skladba kurzů musí odpovídat požadavkům na moderní výuku jazyků i atestacím, zařazeným do studijních plánů oborů. Vedle kurzů poskytujících přípravu ke zkouškám společného základu budou dále rozvíjeny kurzy specializované, orientované na rozvoj akademických dovedností, kritického myšlení, kreativity a posílení interkulturní kompetence. Část kurzů bude mít interdisciplinární přesah a jazykovou výuku blíže propojovat s oborovým studiem. Rozvoj jazykový by měl jít ruku v ruce s rozvojem osobnostním. Základní část výuky by měla být založena na kolaborativním učení, ale je nutné rozvíjet i učení autonomní s využitím podpůrných nástrojů – Moodle, online kurzy, elektronické zdroje.

Nové kurzy

- *Akademické čtení* – rozvoj schopnosti porozumění cizojazyčným odborným textům na úrovni B2 (v rámci právě započatého projektu OP VVV)
- *Academic writing* – zaměření na klíčové dovednosti při psaní odborných textů v angličtině (součást projektu OP VVV)
- rozšíření nabídky předmětů vyučovaných v angličtině (v rámci rozvojových projektů)
- rozvoj zahraničních kontaktů, přednášky, semináře a bloková výuka hostujících pedagogů, která povede k internacionalizaci JC
- nové předměty vycházející z poptávky vedení fakulty, kateder či samotných studentů

Inovace a modernizace kurzů

- vytvoření vstupních/diagnostických testů v Moodle, které studentům napomohou k reflexi vlastní jazykové úrovně i výběru vhodného kurzu
- rozšíření on-line výuky v Moodle
- technologické zdokonalování výukových metod, využívání vhodných internetových nástrojů (elektronické databáze, kvalitní slovníky) i podpůrných výukových programů
- implementace nových přístupů do výuky
- využití zpětné vazby evaluací, zejména slovního hodnocení

Centrum akademické angličtiny

- zapojení do plánovaného centra, v jehož rámci JC připraví semestrální i blokové kurzy zaměřené na konkrétní znaky odborného stylu, prezentační dovednosti, psaní odborných textů, projektových návrhů, recenzí apod.
- kurzy angličtiny na úrovni C1

CŽV

- nově nabízíme kurzy CŽV pro začátečníky, jejichž realizaci jsme v reakci na dlouhodobou poptávku zahájili v ZS 2017/18
- vytvoření nových kurzů CŽV zaměřených na vybrané akademické dovednosti (pro LS 2017/18 jsou již připraveny pilotní verze kurzů zejména pro AJ)

Atestace

V rámci reformy společného základu musí JC dokončit inovaci nových zkoušek B2 a *Akademické čtení* a ustálit jejich podobu. Během přechodové fáze v akademickém roce 2016/17 byly identifikovány tyto okruhy, které povedou k optimalizaci zkoušek:

- sjednocení parametrů zkoušky napříč všemi jazyky (testované dovednosti, jednotlivé části zkoušky, rozsah, čas)
- zhodnocení validity testů
- jasná specifikace kritérií ústní části zkoušky, transparentnější hodnocení
- souhrnné bodování písemné i ústní části, což umožní postoupit k ústní části i s nižším počtem bodů (zvýší se úspěšnost studentů u zkoušek, sníží napětí a strach z písemné části)

Samozřejmostí musí být vyhodnocení zpětné vazby a reflexe relevantních připomínek, které již nyní průběžně shromažďujeme pomocí dotazníků pro studenty. Součástí vyhodnocení budou také odpovědi v evaluacích a zkušenosti vyučujících.

UNICert®

Zavedení mezinárodního programu odborné jazykové přípravy UNICert®, které se aktuálně realizuje v rámci projektu OP VVV, představuje pro JC významný posun. Tento doma i v zahraničí uznávaný certifikát umožní studentům získat doklad o dosažené jazykové kompetenci, připraví je na odbornou komunikaci v mezinárodním akademickém i profesním prostředí a zvýší jejich šance na trhu práce.

Při realizaci projektu budeme vycházet ze zkušeností zahraničních univerzit, které tento certifikát nabízejí často v celé škále jazyků. Výsledkem projektu bude zavedení certifikované zkoušky z angličtiny UNICert® II (úroveň B2), vytvoření koncepce přípravy k této zkoušce (předepsaná výuka) a realizace konkrétní podoby zkoušky.

Prezentace JC

V následujícím období je nezbytně nutné zlepšit prezentaci aktivit JC v rámci fakulty i mimo ni:

- navázat spolupráci s obory na informačních schůzkách pro studenty 1. ročníku
- prohloubit spolupráci se zahraničním oddělením za účelem informování příjíždějících zahraničních studentů, kteří kurzy JC hojně využívají
- zapojit se do aktivit Orientačního týdne a akcí konaných v Kampusu Hybernská
- zapojit se do popularizačních aktivit (Dětská univerzita, Týden diverzity, Den latiny, Open Square apod.)
- aktivněji propagovat kurzy CŽV, např. jejich představením na fakultním webu a Facebooku nebo inzerováním na jiných fakultách (v ZS 2017/18 se osvědčila např. spolupráce s FSV, jejíž studenti patří mezi časté účastníky kurzů JC)

Rozvoj vědecké činnosti

JC by mělo hrát zásadní roli v jednáních o jazykovém vzdělávání, koncepci jazyků ve studijních plánech i konkrétní podobě kurzů a atestací. Mělo by se účastnit diskusí a předkládat relevantní návrhy. V návaznosti na jednání, která vede Česká a slovenská asociace jazykových center (CASAJC) s Národním akreditačním úřadem s cílem zajistit v nových akreditacích odpovídající kvalitu jazykové přípravy ve studijních programech VŠ, považují za důležité začlenění explicitního popisu cizojazyčných kompetencí do profilu absolventa a jednoznačné vymezení jeho úrovně podle Společného evropského referenčního rámce.

Vědecká činnost pracovníků JC

JC bude podporovat mladé a perspektivní zaměstnance a současně navazovat na dlouholeté zkušenosti těch starších v podávání individuálních vědeckých projektů nebo usilování o začlenění do větších projektů ve spolupráci s ostatními pracovišti FF (PROGRES, výzkumná centra HRC), s katedrami jazyků ostatních fakult UK i dalších vysokých škol a ideálně i se zahraničními partnerskými institucemi.

Díky vlastní odborné kvalifikaci, publikační činnosti i zkušenosti z nejrůznějších typů grantů mohou zaměstnance JC motivovat v jejich vědeckém růstu, podporovat jejich aktivní účast na domácích a zejména zahraničních konferencích, rozvíjet jejich publikační činnost a správné publikační návyky.

Za nezbytné však považují možnost finanční bonifikace odborných výstupů a aktivit, které do určité míry přesahují pracovní náplň vyučujících zařazených do třídy L1, ideálně i možnost přeřazení takto aktivních pracovníků do třídy L2.

Další rozvoj

- podpora vlastní badatelské činnosti a zvyšování kvalifikace
- podpora aktivní účasti na workshopech, metodických seminářích nebo pracovních setkáních a realizace takových setkání přímo v JC za účasti kolegů z partnerských pracovišť
- podpora nových grantů – individuálních i skupinových, zejména mezioborových
- prohlubování spolupráce se zahraničními univerzitami a odbornými jazykovými pracovišti a navazování nových kontaktů
- efektivní využití finančních příspěvků zahraničního oddělení na výjezdy na mezinárodní konference, workshopy, pracovní setkání vedoucí k projektové spolupráci
- hostování domácích i zahraničních odborníků s přednáškami a semináři zaměřenými na témata odborná i metodologická a didaktická
- posílení vzájemných výměnných pobytů v rámci programu Erasmus+ i meziuniverzitních a mezifakultních dohod

Aktivity v odborných společnostech

Kromě spolupráce s CASAJC, do jejíž činnosti bych se ráda sama aktivně zapojila, i s dalšími asociacemi je nutné obnovit účast JC na výročních setkáních ředitelů jazykových center Wulkow. Jde o ideální platformu ke sdílení zkušeností nejen s moderní jazykovou výukou, ale i s vedením jazykových pracovišť a jejich rolí v rámci univerzit na pozadí celospolečenského vývoje.

Personální rozvoj

Důležitou zpětnou vazbu v oblasti personálního rozvoje poskytují mj. i studentské evaluace, které do určité míry odrážejí kvalitu pedagogické práce. Hodnocení více než poloviny vyučujících zde pravidelně přesahuje 90%. Mou snahou bude ocenit vysoké hodnocení (ideálně i finančně) a současně se společně zamyslet nad možnými změnami, které budou na evaluace reagovat.

Ohodnocení pracovníků a motivace

I při výrazné podfinancovanosti FF je důležitým úkolem zlepšit finanční podmínky zaměstnanců, aby motivovaly k sounáležitosti s JC a nenutily je pracovat na další úvazek v jiné instituci. Připravovaný kariérní řád FF představuje perspektivu zejména pro vyučující s titulem Ph.D. a vlastní odbornou a

publikační činností, neboť umožní zařazení do odpovídající pracovní pozice a z ní plynoucí finanční ohodnocení. Tito pracovníci se budou primárně podílet na vedení JC a jednotlivých jazykových sekcí, zajišťovat užší spolupráci s obory a garantovat specializované semináře. Současně půjde o motivaci pro ostatní zaměstnance k zahájení nebo úspěšnému dokončení doktorského studia a k úsilí o další odborný růst.

Za důležitý motivační prvek považují také uzavírání smluv na dobu neurčitou, které přinese zaměstnancům dlouhodobou sociální i pracovní jistotu. Nezbytná je též podpora rodičů s dětmi formou dočasného snížení úvazku či rozložení kurzů, které jim usnadní propojení pracovního a rodinného života.

Posílení kvalifikační struktury

- aktivní podpora zaměstnanců v dokončení DS studia, a to mj. i dočasně nižší výukovou zátěží nebo tvůrčím volnem, k němuž vedení FF již přislíbilo podporu.
- v horizontu tří let předpokládám zahájení svého habilitačního řízení

Personální zajištění

- optimalizace skladby úvazků na základě průzkumu zájmu a dlouhodobé naplněnosti kurzů
- v perspektivě přijímání nových pedagogů preferovat zaměření na více jazyků (větší variabilita při organizaci výuky)
- internacionalizace a rozšíření spolupráce s partnerskými univerzitami při realizaci semestrálních stáží zahraničních lektorů v JC (s podporou zahraničního oddělení)

Rozvoj pedagogických dovedností

- pravidelné další vzdělávání zaměstnanců JC (metodologie výuky, jazykové kurzy, IT gramotnost – aplikace, databáze, elektronické zdroje, ale i kurzy osobnostního rozvoje, např. rétorika, komunikace, vztahy na pracovišti)
- vzájemné hospitace v rámci jednotlivých jazyků i napříč jimi, ideálně také ve spolupráci s jazykovými pracovišti jiných fakult UK, diskuse nad výukovými metodami, sdílení zkušeností

Administrativa

Je nezbytné, aby došlo na jedné straně k finančnímu zohlednění rozsáhlé organizační i administrativní práce zodpovědných pracovníků (zástupce, tajemník, koordinátor SIS, vedoucí jednotlivých jazyků), ale na straně druhé i k rozložení této zátěže a jejímu částečnému přesunu na sekretariát.

V následujícím období je nutné urychleně obnovit činnost sekretariátu JC. Fakultou poskytnuté finanční prostředky bohužel nejsou s to zajistit kvalifikovanou administrativní sílu, která je pro efektivní fungování pracoviště nezbytná. Vzhledem k tomu, že v tomto bodě jde o prioritu vedení fakulty, budu usilovat o navýšení finančních prostředků na tuto pozici. Současně budu trvat na maximálním využívání možnosti administrativních úvazků v projektových návrzích.

Grantový koordinátor

Významný zdroj dodatečného financování představují grantové prostředky, ovšem vyhledávání vhodných projektů pro JC a formulace nových návrhů je při vysoké výukové povinnosti pro zaměstnance JC velkou zátěží. Z toho důvodu bude zavedena pozice grantového koordinátora v JC,

který bude sledovat aktuální výzvy, koordinovat přípravu návrhů a zajišťovat grantovou spolupráci s partnerskými institucemi.

Další oblasti rozvoje

Infrastrukturní rozvoj pracoviště

V některých učebnách JC došlo k nové instalaci techniky a díky projektu IZ ICT 2017 budou interaktivními tabulemi vybaveny další dvě učebny (realizace projektu je plánována na začátek příštího roku). Ostatní vybavení místností (židle, stoly atd.) však považují za nevyhovující. Nutné je zejména zlepšení akustiky (koberce, akustické panely na stěny), oprava žaluzií a celková kultivace prostředí, která napomůže ke zpříjemnění výuky studentům i vyučujícím.

V zájmu zvýšení kvality prostředí by bylo vhodné také dokončit úpravu pracoven (zejména pracovnu angličtiny) i celkového zázemí pro akademické pracovníky.

Ekonomický rozvoj

Možnosti finančních úspor v JC byly již v minulosti vyčerpány. Chci se však pokusit o zvýšení hospodárnosti některých činností, zejména administrativních. Samozřejmostí musí být transparentní a efektivní hospodaření s poskytnutými prostředky.

Plánovaný rozvoj společné výuky a koncepce financování, která zohlední oborovou výuku pro jiné katedry, představuje dílčí řešení ekonomické situace JC. Tento nový přístup zároveň JC umožní intenzivněji spolupracovat s oborovými pracovišti a snadněji vycházet vstříc jejich požadavkům na specializované kurzy a semináře.

Další příležitost představuje možnost přefinancování zahraničních studentů, pro které je JC vyhledávanou katedrou, a nastavení efektivního přefinancování studentů jiných fakult UK, o kterém už proběhla jednání mezi FF a dalšími fakultami. Jisté finanční zdroje mohou přinést kurzy CŽV, jejichž rozšiřování by však nemělo být bezmezné a nesmí probíhat na úkor standardních kurzů.

I nadále je třeba posilovat vícezdrojové financování činností JC vyhledáváním grantových a projektových příležitostí.

Výhled na období 2021–2022

Pedagogická činnost

- postupné rozšíření nabídky UNICert® II (úroveň B2) i na další jazyky, příp. akreditování UNICert® III (úroveň C1) pro angličtinu
- vyšší počet rodilých mluvčích participujících na výuce JC
- kurzy praktické přípravy na zahraniční pobyty pro studenty plánující výjezd
- využití nástroje tzv. „real-time konference“ s některou s partnerských univerzit

Vědecká činnost

- další posilování grantového zapojení
- rozšiřování mezinárodní spolupráce
- pokračující podpora odborných aktivit akademických pracovníků a jejich kvalifikačního růstu

Personální rozvoj

- pokračování v dalším vzdělávání akademických i administrativních zaměstnanců
- metodická podpora – konzultace s odborníky, seznamování s novými trendy
- další posilování internacionalizace

Infrastruktura

- optimalizace prostorové situace JC a řešení neúnosné dislokace místností JC po celém areálu Celetná/Ovocný trh (možnost vidím v plánovaném přesunu některých kateder do nové budovy v Opletalově ulici)
- zachovat umístění JC v centrální pozici v Celetné

Závěr

Prudký rozvoj informačních a komunikačních technologií, stejně jako vzrůstající vliv multimédií a sociálních sítí na společnost logicky zasahují i do oblasti vzdělávání, a tedy i do výuky cizích jazyků na vysokých školách. Jazykové centrum, akademické pracoviště s více než šedesátiletou tradicí, musí tyto změny reflektovat a poskytovat moderní jazykovou výuku, rozvíjející akademické dovednosti i schopnost komunikovat na odborné úrovni. K tomu je třeba využívat nové technologie, současné metodologické přístupy i výsledky nejnovějších výzkumů. Nabídka pestré škály jazyků, skladba a úroveň kurzů, jejich odborné i oborové zaměření a kvalitní personální obsazení katedry si klade za cíl učinit z JC výjimečné pracoviště, vyhledávané celou řadou studentů všech fakult UK.

Předkládaná koncepce demonstruje záměr posunout JC zásadním směrem kupředu. Zohledňuje aktuální změny, reformy i směřování FF a současně reaguje na požadavek kvalitní jazykové vybavenosti, která je nezbytnou podmínkou pro studium v zahraničí, základem pro vlastní odborný rozhled i určujícím faktorem pro budoucí uplatnění studentů v rámci i vně akademického prostředí.

Ke splnění uvedených cílů chci využít svých zkušeností, ochoty k vysokému pracovnímu nasazení, zapálení pro svou práci i oddanosti k pracovišti a jeho zaměstnancům.